

HARİTA DERGİSİ

Ocak 2014

Yıl : 80 Sayı : 151

ALTI AYDA BİR YAYIMLANIR.
HAKEMLER DERGİSİ.
YEREL SÜRELE YAYINDIR.

Sahibi

Harita Genel Komutanlığı Adına
Tuğrul general Metin KELEKÇİ

Sorumlu Müdür

Harita Yük. Tek. Ok. K. İ. Adına
Dr. Mühendis Albay Mustafa KURT

Editör

Mühendis Yarbay Ahmet TANIK
Özellik ve Araştırma Sekreteri

Yönetim Kurulu

Dr. Müh. Alb. Onur LENK
Dr. Müh. Alb. Osman ALP
Dr. Müh. Alb. Mustafa KURT (Başkan)
Müh. Yb. Ahmet TANIK
Dr. Müh. Bnb. Altan YILMAZ

Yönetim Yeri Adresi

Harita Genel Komutanlığı
Harita Yüksek Teknik Okulu
Harita Dergisi Yönetim Kurulu
Başkanlığı
06100 Cebeci / ANKARA

Tel : (312) 5952120

Faks: (312) 3201495

e-posta: haritadergisi@hgk.msb.gov.tr

Basım Yeri

Harita Genel Komutanlığı Matbaası
ANKARA

ISSN 1300 – 5790

Bu dergide yayımlanan makaleler,
yazarlarının özel fikirlerini yansıtır.
Türk Silahlı Kuvvetlerinin resmi
görüşünü ifade etmez.

TÜB TAK-ULAKBİM Mühendislik ve
Temel Bilimler Veri Tabanında
(TÜB TAK MTBVT) taranmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Sayısal Yüzey Modeli Üretiminde Fotogrametri mi, LiDAR mı?

(Digital Surface Model Production: Photogrammetry versus
LiDAR)

M. Sabri EHSUVARO LU
Oktay EKER
Mustafa ERDOĞAN
Ferruh YILDIZ

1 - 10

Bir 3B Şehir Modeli Uygulaması: AŞTİ

(A 3D City Model Implementation: AŞTİ)

Gökhan ARASAN
Levent CAN
Oktay EKER

11 - 18

Lazerli Ölçme Kameralarının Teknik Özellikleri ve SR4000 ve CamBoard nano Kamera Ölçü Sonuçlarının Değerlendirilmesi

(Technical Investigation of Range Imaging Camera and
Evaluation of Measurements from SR4000 and CamBoard
nano Camera)

Cihan ALTUNTA

19 - 32

Topoğrafik Verilerin Hazırlanması ve Sunumu

(Topographic Data Preparation and Presentation)

Mustafa CANİBERK
Abdullah OKUL
Abdullah SAYGILI
Bekir YÜKSEL

33 - 38

Konumsal Web Servisleri İçin INSPIRE Metaveri Modelinin İrdelenmesi: TUCBS İçin Öneriler

(An Investigation of the INSPIRE Metadata Model for
Geospatial Web Services: Proposals for TNGIS)

M. Sabri EHSUVARO LU

39 - 54

Bilim Kurulu

Prof.Dr.Ayhan ALKI (YTÜ)
Prof.Dr.Zübeyde ALKI (YTÜ)
Prof.Dr.Orhan ALTAN (TÜ)
Prof.Dr.Ahmet Turul BA OKUR (AÜ)
Prof.Dr.Fatmagül KILIÇ (YTÜ)
Prof.Dr.Öztu B LD R C (SÜ)
Prof.Dr.Çetin CÖMERT (KTÜ)
Prof.Dr.Rahmi Nurhan ÇELİK (TÜ)
Prof.Dr.Şerif HEKMO LU (YTÜ)
Prof.Dr.Cevat NAL (SÜ)
Prof.Dr.M. Onur KARSLIO LU (ODTÜ)
Prof.Dr.Ta kın KAVZO LU (GYTE)
Prof.Dr.Ahmet KAYA (KTÜ)
Prof.Dr.Ali KOÇY T (ODTÜ)
Prof.Dr.Sıtkı KÜLÜR (TÜ)
Prof.Dr.Nebiyet MUSAO LU (TÜ)
Prof.Dr.Cankut ÖRMEC (TÜ)
Prof.Dr.Haluk ÖZENER (BU)
Prof.Dr.Filiz SUNAR (TÜ)
Prof.Dr.Dursun Zafer EKER (TÜ)
Prof.Dr.Gönül TOZ (TÜ)
Prof.Dr.Necla ULU TEKN (TÜ)
Prof.Dr.Ferruh YILDIZ (SÜ)
Prof.Dr.Mustafa TÜRKER (HÜ)
Prof.Dr.Hakan enol KUTO LU (BEÜ)
Doç.Dr.Hakan MARA (ÇÜ)
Doç.Dr.U ur DO AN (YTÜ)
Doç.Dr.Melih BA ARANER (YTÜ)
Doç.Dr.Ali KILIÇO LU (HGK-HYTO)
Doç.Dr.Naci YASTIKLI (YTÜ)
Doç.Dr.Aydın ÜSTÜN (SÜ)
Doç.Dr.Hande DEMREL (TÜ)
Doç.Dr.Semih ERG NTAV (TUB TAK)
Doç.Dr.Fevzi KARSLI (KTÜ)
Doç.Dr.U ur ANLI (YTÜ)
Doç.Dr.Bahadır AKTU (BÜ)
Doç.Dr.Müh.Alb.Hasan YILDIZ (HGK)
Yrd.Doç.Dr.Ali ERD (SÜ)
Yrd.Doç.Dr.Hakan AKÇ N (BEÜ)
Yrd.Doç.Dr.Cemal Özer Y T (GYTE)
Dr.Co kun DEM R (HGK-HYTO)
Dr.Müh.Alb.Onur LENK (HGK)
Dr.Müh.Alb.Osman ALP (HGK)
Dr.Müh.Alb.Mustafa KURT (HGK)
Dr.Müh.Alb.Mustafa ATA (HGK)
Dr.Müh.Yb.Oktay EKER (HGK)
Dr.Müh.Yb.Mustafa ERDO AN (HGK)
Dr.Müh.Yb.Yavuz Selim ENGÜN (HGK)
Dr.Müh.Yb.Altan YILMAZ (HGK)

**Bu Sayıda Hakem Olarak Görev Alan
Bilim Kurulu Üyeleri**

Prof.Dr.Zübeyde ALKI (YTÜ)
Prof.Dr.Fatmagül KILIÇ (YTÜ)
Prof.Dr.Çetin CÖMERT (KTÜ)
Prof.Dr.Dursun Zafer EKER (TÜ)
Prof.Dr.Ferruh YILDIZ (SÜ)
Prof.Dr.Mustafa TÜRKER (HÜ)
Doç.Dr.Hakan MARA (ÇÜ)
Doç.Dr.Naci YASTIKLI (YTÜ)
Doç.Dr.Hande DEMREL (TÜ)
Dr.Müh.Alb.Mustafa KURT (HGK)
Dr.Müh.Yb.Oktay EKER (HGK)
Dr.Müh.Yb.Mustafa ERDO AN (HGK)
Dr.Müh.Yb.Yavuz Selim ENGÜN (HGK)
Dr.Müh.Yb.Altan YILMAZ (HGK)

**Bu Sayıda Hakem Olarak Görev Alan
Bilim Kurulu Dışından Uzman Kişiler**

E.Müh.Yb.Tayfun ÜNLÜ (HGK-HYTO)

Piri Reis, Kitab-ı Bahriye^{1,2}, Septe Boğazi (Cebelitarık Boğazi)¹

Piri Reis eşsiz bir kartograf ve deniz bilimleri üstadı olmasının yanı sıra Osmanlı deniz tarihinde izler bırakmış bir amiral ve Mısır kaptanıdır. Dünya haritaları ve denizcilik kitabıyla tanınmıştır. Doğum tarihi kesin olarak bilinmiyor. 1465-1470 arasında Gelibolu'da doğdu. 1554'de Kahire'de öldü. Asıl adı Muhiddin Piri'dir. Piri Reis'in babası Karamanlı Hacı Mehmet, amcası ünlü Osmanlı denizcisi Kemal Reistir.

Venedik üzerine sefer hazırlığına girişen II. Beyazıt Akdeniz'de bulunan denizcileri Osmanlı Donanması'na katılmaya çağırması üzerine 1494'te amcası ile birlikte donanmanın resmi hizmetine girdiler. Piri reis, Osmanlı donanmasında, gemi komutanı olarak, 1495-1510 yıllarında, Akdeniz'de yapılan birçok deniz seferlerinde görev almıştır. Piri Reis, 1511'de amcasının bir deniz kazasında ölümünden sonra Gelibolu'ya yerleşti. Barbaros Kardeşlerin idaresi altındaki donanmada halaoğlu Muhittin Reis ile Akdeniz'de bazı seferlere çıktysa da daha çok Gelibolu'da kalıp haritaları ve kitabı üzerinde çalıştı. Bu haritalardan ve kendi gözlemlerinden yararlanarak 1513 tarihli ilk dünya haritasını çizdi. 1516-1517 yıllarında tekrar donanmada görev aldı. 1533'de Tümamiral olmuş, 1546'dan sonra Umman denizi, Kızıl deniz ve Basra Körfezi'nde Osmanlı Donanmasının Mısır Kaptanı olarak görev yapmıştır.

Kitab-ı Bahriye, Osmanlı amirali Piri Reis'in hazırladığı Akdeniz kıyılarına ait ayrıntılı bir harita-kılavuzdur. Kitap, denizcilere Akdeniz kıyıları, adaları, geçitleri, boğazları, körfezleri fırtına halinde nereye sığınılacağı, limanlara nasıl yaklaşılacağı hakkında bilgiler, ayrıca limanlar arasında gitmek için kesin rotalar verir.

Kitab-ı Bahriye'nin iki sürümü vardır. Birincisi 1521 tarihli ve denizcilerin kullanımı için yapılmıştır. İkincisi 1526'da Kanuni Sultan Süleyman için hazırlanmış daha ayrıntılı ve süslü bir eserdir. Birinci sürümde 135-140 ikinci sürümde 223 harita mevcuttur.

Kitab-ı Bahriye'nin kopyaları Avrupa'nın çeşitli kütüphanelerinde, İstanbul'da Topkapı Sarayı'nda, Nurosmaniye, Süleymaniye ve Köprülüzade Fazıl Ahmed Paşa Kütüphanelerinde bulunur.

Katip Çelebi "Tuhfetü'l Kibar fi Esfarül Bihar " adlı eserinde (1656) Kitab-ı Bahriye'yi "Bu Piri Reis Bahriye adlı kitap yazıp Akdeniz'i anlatmıştır. İslamların bu konuda başka kitapları olmadığından denizde gezenler ona başvururlar." ifadesiyle anlatmaktadır.

¹Kemal Özdemir, Osmanlı Haritaları, s.66, 67

²<http://tr.wikipedia.org>